

COPE Council tarafından 7 Mart 2011de onaylandı.

Ön Bilgi

COPE tarafından hazırlanan Dergi Editörleri için Yönerge (The COPE Code of Conduct for Journal Editors) tüm COPE üyelerinin uyması beklenen minimum standartları ortaya koymak üzere tasarlanmıştır. Bunlara uymayan üyelerle ilgili şikayetler değerlendirilecek ve gereği yapılacaktır. En İyi Uygulama İlkelerine (The Best Practice Guidelines) uyulması ise isteğe bağlıdır, bu ilkeler, daha çok editörlerden gelen talepler üzerine, karmaşık etik konularda yol gösterici olmak amacıyla geliştirilmiş önerilerdir. Bu dokümanda uyulması zorunlu olan kurallar düz yazıyla, uygulama önerileri ise italikle belirtilmiştir.

1. Editörlerin genel görev ve sorumlulukları

- 1.1. Editör dergisinde yayınlanan her şeyden sorumludur.
- 1.2. okuyucuların ve yazarların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmalıdır.
- 1.3. dergisini sürekli geliştirmeye çalışmalıdır.
- 1.4. yayınladığı makalelerin niteliğinden emin olmak için uygun süreçler kullanılmalıdır.
- 1.5. ifade özgürlüğünü savunmalıdır.
- 1.6. akademik geçmişinin bütünlüğünü korumalıdır.
- 1.7. iş ihtiyaçlarının entellektüel ve etik standartlarına gölge düşürmesine izin vermemelidir.
- 1.8. gerektiğinde düzeltme, açıklama, geri çekme ve özür yayınlamaktan çekinmemelidir.

Editörler için uygulama önerileri:

- *Derginin süreçlerinin geliştirilmesi konusunda yazar, okuyucu, hakem ve editoryal kurul üyelerinin görüşlerini almalı,*
- *Hakemlik ve yayıncılıkla ilgili araştırmaları takip ve teşvik etmeli ve yeni bilgiler ışığında dergisinin süreçlerini gözden geçirmeli,*
- *Yayıncılarını gerekli kaynakların ve uzman danışmanlıklarının (örn. tasarımcı, hukukçu vb) sağlanması konusunda ikna etmeye çalışmalı,*
- *Araştırma ve yayıncılık alanındaki uygunsuz davranış ve suistimalleri azaltmak için düşünülen girişimleri desteklemeli,*
- *Araştırmacıları yayın etiği konusunda eğitme girişimlerini desteklemeli,*
- *Dergi politikalarının yazar ve hakem üzerindeki etkilerini değerlendirmek ve bu politikaları gözden geçirerek, gerekirse sorumlu davranışı teşvik etmek ve suistimler konusunda caydırıcı olmak için yeniden düzenlemeli,*
- *Dergi tarafından yayınlanan basın bildirimlerinin ilgili makalenin mesajını doğru yansıttığından emin olmalı ve onu bağlamı içine oturtmalı,*

2. Okurlarla ilişkiler

2.1. Okurlar araştırmaların kim tarafından finanse edildiği, fon sahiplerinin araştırma ve yayın sürecinde bir rolü olup olmadığı konusunda bilgilendirilmelidir.

Editörler için uygulama önerileri:

- Tüm yayınlanan araştırma rapor ve incelemelerinin uygun nitelikli hakemler tarafından incelenmesini sağlamak, (gerektiğinde istatistik inceleme dahil)
- Derginin hakem incelemesinden geçmeyen bölümlerinin net bir şekilde belirtilmesini sağlamak,
- Araştırma raporlarının doğru, tam ve net bir şekilde hazırlanmasını teşvik edecek süreçler benimsemek,
- Uygun yönergeler ve kontrol listeleri kullanmak, (örn. MIAME,1 CONSORT2)
- Araştırma makalesi olmayan yazıların kaynağının açıklanmasını teşvik için şeffalık politikaları geliştirmek,
- İstenmeyen (hayalet ve misafir yazarlar gibi) uygulamaların önlenmesi ve doğru uygulamaların teşvik edilmesi için, ismi verilen kişilerin gerçekten işi yapan kişiler olmasını sağlayacak yazarlık ve katkı sistemleri benimsemek,
- Okurları, derginin editörler kurulu ve diğer çalışanlarından gelen makalelerin de objektif ve önyargısız bir şekilde değerlendirilmesini sağlamak için alınan önlemler hakkında bilgilendirmek,

3. Yazarlarla ilişkiler

3.1. Editörün yayınlanmak üzere gönderilen bir yazıyı kabul veya reddetme kararı, yazının önemi, özgünlüğü ve netliğine, çalışmanın geçerliliğine ve derginin konu alanına uygunluğunu esas almalıdır.

3.2. Editörler, gönderilen makalelerle ilgili kabul kararını, makale ile ilgili ciddi bir sorun olmadıkça değerştirmemelidir.

3.3. Yeni editörler, gönderilen makalelerle ilgili kendilerinden önceki editör döneminde verilmiş yayın kararını, ciddi bir sorun olmadıkça, değerştirmemelidir.

3.4. Hakemlik sürecini anlatan bir tanım yayınlanmalı ve editörler bu süreçten herhangi bir sapma olduğunda bunun nedenini açıklayabilmelidir.

3.5. Dergilerin, yazarların gerektiğinde editöre itiraz edebilmesini sağlamak için açıklanmış bir mekanizması olmalıdır.

3.6. Editörler yazarlara gerekebilecek her konuda rehberlik edecek bir kılavuz hazırlamalı, bu kılavuz belli aralıklarla güncellenmeli ve bu yönergeye link vermelidir.

3.7. Editörler yazarlık ilkeleri ve ilgili alanın standartlarına uygun olarak katkıda bulunacak isimler listesi konusunda yol gösterici olmalıdır.

Editörler için uygulama önerileri:

- Yazarlar için hazırlanan yönergeyi düzenli olarak gözden geçirmek ve ilgili rehberlere link vermek, (örn. ICMJE5, Sorumlu araştırma yayıncılığı: yazarlar için uluslar arası standartlar)

- Tüm katkıda bulunanlar için ilgili çıkar çatışmalarını yayınlamak ve eğer bu bilgi yayın yapıldıktan sonra ortaya çıktı ise düzeltme yayınlamak,
- Gönderilen makaleler için uygun hakemlerin (yani, çıkar çatışması şüphesinden uzak bir şekilde makaleyi değerlendirebilecek kişilerin) seçilmesini sağlamak
- Yazardan gelen, makalesinin belirli bir kişinin incelemesine sunulmaması ricasına, eğer makul bir açıklaması var ve uygulanabilir ise, saygı duymak,
- Suistimal şüphesi ve tartışmalı yazarlık durumlarında yol gösterici olarak COPE iş akışı çizelgelerine başvurmak, (<http://publicationethics.org/flowcharts>)
- Suistimal şüphesi olan durumlarda nasıl bir uygulama yapılacağını ayrıntılı olarak (örn. COPE iş akışı çizelgelerine linkler vererek) belirtmek,
- Makalelerin başvuru ve kabul tarihlerini yayınlamak,

4. Hakemlerle ilişkiler

4.1. Editörler hakemlere, teslim edilen malzemeyi gizliliğine özen göstererek incelemek dahil, kendilerinden beklenen şeyler konusunda yol gösteren bir rehber hazırlamalıdır. Bu rehber düzenli güncellenmeli ve bu yönergeye link vermelidir.

4.2. Editörler hakemlerden bir makaleyi incelemeyi kabul etmeden önce herhangi bir potansiyel çıkar çatışması olup olmadığını açıklamalarını istemelidirler.

4.3. Editörler, yazarlara ve hakemlere bildirerek açık hakemlik süreci kullanmadıkları sürece, hakemlerin kimliklerinin korunduğu bir sisteme sahip olmalıdır.

Editörler için uygulama önerileri:

- Hakemleri inceledikleri makale için söz konusu olabilecek etik sorunlar ve olası araştırma ve yayın suistimalleri konusunda da yorum yapmaya teşvik etmek, (örn. Etik olmayan bir şekilde araştırma tasarlanması, hasta rızası veya deneklerin korunması ile ilgili yeterli detay verilmemiş olması, uygunsuz veri kullanımı ve sunumu)
- Hakemleri inceledikleri makalenin özgünlüğü konusunda yorum yapmaya ve gereksiz yayın veya intihallere karşı uyanık olmaya teşvik etmek,
- Hakemlere ilgili yayınları inceleyebilmek için ihtiyaç duyabilecekleri araçları (örn. Kaynakça listesine linkler ve bibliyografik tarama imkanı) sağlamaya gayret etmek,
- Hakaret veya saldırgan ifadeler içermedikçe hakem görüşlerini olduğu gibi yazara iletme,
- Hakemlerin dergiye yaptığı katkıyı uygun biçimde belirtmek,
- Akademik kurumları, hakemlik faaliyetini akademik ilerlemenin parçası olarak kabul etmeleri için teşvik etmek,
- Hakemlerin çalışmasını yöneterek performanslarının yüksek olmasını sağlamak için gerekeni yapmak,
- Uygun hakemlerin isimlerinin bulunduğu bir veri tabanını hazırlamak ve hakemin performansına göre bu veri tabanını güncellemek,
- Sürekli geç, nezaketsiz, düşük kaliteli raporlar hazırlayan hakemlerden görüş almayı kesmek

- *Hakem veri tabanının derginin konusu ile ilgili akademisyen topluluğunu temsil etmesini sağlamak ve ihtiyaç oldukça yeni hakemler eklemek,*
- *Olası yeni hakemleri belirlemek için sadece kişisel ilişkilerle ulaştıklarını değil, yazar önerileri, bibliyografik veri tabanları gibi geniş bir yelpazeden kaynaklar kullanmak,*
- *Hakem suistimali şüphesi ile karşılaşıldığında COPE iş akışı çizelgelerine başvurmak.*

5. Editöryal kurul üyeleri ile ilişkiler

5.1. Editörler yeni kurul üyelerine kendilerinden beklenen her şey konusunda yol gösterici rehberler sunmak ve eski üyeleri de yeni gelişmeler ve politikalar konusunda bilgilendirmek.

Editörler için uygulama önerileri:

- *Derginin iyi yönetilmesine ve gelişmesine katkıda bulunacak, önyargısız hakem incelemesi için uygun nitelikli editöryal kurul üyelerini belirlemek, editöryal kurul üyelerinden gelen yazıları değerlendirmek için uygun politikalar belirlemek*
- *Editöryal kurul kompozisyonunu düzenli bir şekilde gözden geçirmek*
- *Editöryal kurul üyelerini kendilerinden beklenen işler ve görevler konusunda net bir şekilde yönlendirmek. Bu görevler şunlardır:*
  - *derginin elçileri olarak hareket etmek*
  - *dergiyi desteklemek ve teşvik etmek*
  - *(örn. Toplantı abstraktlarını inceleyerek) en iyi yazarları ve yazıları bulmaya çalışmak ve onları aktif bir şekilde makale sunmaya teşvik etmek*
  - *dergiye sunulan yazıları incelemek*
  - *editöryal yazılar, inceleme yazıları ve kendi uzmanlık alanlarındaki makalelere yorumlar yazmak için komisyon kabul etmek*
  - *editöryal kurul toplantılarına katılmak ve katkıda bulunmak*
- *Editöryal kurul üyelerine, derginin yönetimi ile ilgili fikirlerini almak, dergi politikalarındaki değişiklikleri bildirmek ve gelecek için plan yapmak üzere, düzenli bir şekilde, örneğin yılda bir kez danışmak.*

Kaynakça

1. MIAME (Minimum information about a microarray experiment):

<http://www.mged.org/Workgroups/MIAME/>

[miame.html](http://www.mged.org/Workgroups/MIAME/miame.html)

2. CONSORT statement (and other reporting guidelines) can be found at: www.equator-network.org

3. BMJ transparency policy: <http://resources.bmj.com/bmj/authors/editorial-policies/transparency-policy>

4. Marusic A, et al. How the structure of contribution disclosure statements affects validity of authorship: a randomized study in a general medical journal. *Curr Med Res Opin* 2006;22:1035-44
  5. ICMJE (International Committee of Medical Journal Editors) uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals: http://www.icmje.org/urm_main.html
  6. Responsible research publication: international standards for authors (Position statement developed at the 2nd World Conference on Research Integrity, Singapore, July 2010) In press, 2011)
  7. World Association of Medical Editors statement on the relationship between journal editors-in-chief and owners:
<http://www.wame.org/resources/policies>
  8. World Medical Association Declaration of Helsinki:
<http://www.wma.net/e/ethicsunit/helsinki.htm>
  9. American Educational Research Association ethical standards:
http://www.aera.net/AboutAERA/Default.aspx?menu_id=90&id=222
  10. American Psychological Association ethical principles:
<http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>
  11. British Educational Research Association ethical guidelines
<http://www.bera.ac.uk/publications/guidelines/>
  12. Good Clinical Practice: <http://www.emea.europa.eu/pdfs/human/ich/013595en.pdf>
  13. US Department of Health and Human Services Guide for the Care and Use of Laboratory Animals:
<http://www.nap.edu/readingroom/books/labrats/>
  14. COPE flowcharts: <http://publicationethics.org/flowcharts>
  15. COPE retraction guidelines:
http://publicationethics.org/files/u661/Retractions_COPE_gline_final_3_Sept_09__2_.pdf
  16. De Angelis C, et al. Clinical trial registration: a statement from the International Committee of Medical Journal Editors. *Lancet* 2004;364:911-2
  17. PubMed Central: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/>
- WWW.PUBLICATIONETHICS.ORG